

*Suomen Tilintarkastajat ry on tilintarkastajia edustava edunvalvontajärjestö. Jäsenemme ovat tilintarkastuslain mukaisesti hyväksytyjä HT-, KHT- ja JHT-tilintarkastajia sekä tilintarkastusalan ja taloushallinnon asiantuntijoita. Tavoitteenamme on auttaa tilintarkastajien ammattikuntaa menestymään sekä tuomaan lisäarvoa elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle. Taloudellista raportointia ja alan käytäntöjä edistämällä olemme mukana rakentamassa perustaa suomalaisen yhteiskunnan kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille. Yhdistykseen kuuluu yli 90 % tilintarkastuslaissa määritellyistä tilintarkastajista.*

Asia: VN/10187/2024 Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kirjanpitolain 1 luvun muuttamisesta

## Kirjanpitolain raja-arvojen korottaminen perusteltua - käytännössä tietoja tarvittaneen esitettyä laajemmin

Suomen Tilintarkastajat ry (ST) kiittää mahdollisuudesta kommentoida luonnosta hallituksen esitykseksi kirjanpitolain 1 luvun muuttamiseksi, VN/10187/2024. Lausuntonaan ST esittää seuraavan.

Suomen yrityskenttä koostuu valtaosin pienistä yrityksistä. Suomen kirjanpitolain uudistumisen yhteydessä vuonna 2016 muun muassa pienyrityksen määritelmän kynnysarvoja nostettiin ja mikroyritykset eroteltiin pienyrityksistä omaksi ryhmäkseen. Taustalla oli halu keventää pienikokoisten yritysten raportointivelvoitteita. Ehdotettu inflaatiotarkistus tulee lisäämään entisestään pien- ja mikroyrityskategoriassa olevien yritysten määriä.

ST yhtyy HE-luonnoksessa sivulla 11 esitettyyn toteamukseen siitä, että keskeisin vaikutus kokorajoihin ehdotettavalla muutoksella tulee olemaan suuryrityskategorian rajalla oleviin yrityksiin. Ts. sellaiset yritykset, jotka voimassa olevan lainsäädännön puitteissa olisivat velvollisia kestävyysraportoinnin laatimiseen ja varmentamiseen, tulisivat vapautetuksi tästä velvollisuudesta nyt ehdotetun sääntelyn myötä. Lainsäädännöstä johtuvan hallinnollisen taakan purkamisen näkökulmasta tämä on kannatettava asia.

ST kuitenkin toteaa, että uuden kestävyysraportointisääntelyn myötä odotukset yritysten tilinpäätösten ja kestävyysraportointitietojen luotettavuudelle tulevat kasvamaan lähivuosina. Tämä on merkityksellistä myös toimitusketjujen kestävyysraportoinnin tasapuolisten kilpailuedellytysten näkökulmasta. Käytännössä on siten odotettavissa, että ehdotetut raja-arvot alittavilta yrityksiltä edellytetään laajempia/tarkempia tilinpäätös- ja/tai kestävyystietoja.

### Muita huomioita

Esitämme huomion ehdotusten ulkopuolella olevaan säännökseen, jolla kuitenkin on merkitystä arvioitaessa kirjanpito- ja kestävyysraportointivelvollisten konsernien kokoa.

KPL 1:6 a §:n mukaan kirjanpitolaisissa ”laissa tarkoitetaan:

- 1) pienkonsernilla konsernia, jossa ylittyy enintään yksi 4 a §:ssä säädetystä raja-arvosta;
- 2) suurkonsernilla konsernia, jossa ylittyy vähintään kaksi 4 c §:ssä säädetystä raja-arvosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen raja-arvojen ylittyminen määritetään konserniyritysten yhteenlaskettujen lukujen perusteella emoyrityksen tilinpäätöspäivänä.”

Tilinpäätösdirektiivin (2013/34/EU) 3 artiklan 8 kohdan mukaan ”Jäsenvaltioiden on sallittava, että 24 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua eliminointia ja mahdollista 24 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua eliminointia ei tehdä laskettaessa tämän artiklan 5–7 kohdassa esitettyjä raja-arvoja. Tällöin taseen loppusumman ja liikevaihdon raja-arvoja on korotettava 20 prosentilla.”

ST:n käsityksen mukaan kirjanpitolain 1:6 a §:n mukainen sääntely vastaa tilinpäätösdirektiivin 3 artiklan 8 kohtaa siltä osin, että konsernin kokoa laskettaessa ei tehdä konserniyritysten välisiä eliminointeja, vaan konserniyritysten luvut lasketaan yhteen. Kirjanpitolaissa ei kuitenkaan ole tilinpäätösdirektiivin edellyttämää mainintaa siitä, että tällä laskutavalla taseen loppusummaa ja liikevaihdon raja-arvoa korotettaisiin 20 prosentilla.

Käsityksemme mukaan tilinpäätösdirektiivi mahdollistaa sääntelyn, jossa konsernin kokoa määritettäessä voitaisiin käyttää konsolidoidussa konsernitilinpäätöksessä esitettäviä lukuja. Tämä olisi tilinpäätöksen käyttäjän kannalta yksinkertaisempaa, koska tilinpäätöksen lukija näkee suoraan konsernin luvuista, pitääkö yrityksen laatia esimerkiksi kestävyysraportti tai avoimuusraportti. Konsernitilinpäätöksen tietojen käyttäminen mahdollistaisi myös tehokkaamman valvonnan konsernitilinpäätöksen ja konsernikestävyysraportin laatimisvelvollisuudesta.

ST ehdottaa ensisijaisesti, että KPL 1:6 a § 2 momentin laskentaperuste muutettaisiin siten, että luvut laskettaisiin konsernitilinpäätöksestä.

Toissijaisesti ST ehdottaa, että luvut lasketaan konsolidoimattomista luvuista, mutta tällöin taseen loppusumman ja liikevaihdon raja-arvoja olisi tilinpäätösdirektiivin mukaisesti korotettava 20 prosentilla. Kun huomioidaan nyt ehdotettavana oleva 25 prosentin inflaatiotarkistus ja sen päälle vielä erillinen 20 prosentin korotus konsernikokoluokkien määrittämisessä, niin käsityksemme mukaan tämä tarkoittaisi, että

- pienkonsernin raja-arvot olisivat taseen loppusumma 9 000 000 euroa ja liikevaihto 18 000 000 euroa
- suurkonsernin raja-arvot olisivat taseen loppusumma 30 000 000 euroa ja liikevaihto 60 000 000 euroa.

Korotukset nykytilanteeseen verrattuna olisivat siten varsin merkittävät.

ST huomauttaa, että suurkonsernin kokoluokkamääritelmä on olennainen sikäli, koska se määrittää osaltaan sitä, onko yritys velvollinen laatimaan kestävyysraportin. Ks. esim. kirjanpitolain muutoksen 21.12.2023/1249 voimaantulosäännöksen 2 kohta, jonka mukaan ”tätä lakia sovelletaan

2) 1 päivänä tammikuuta 2025 ja sen jälkeen alkavina tilikausina:

- a) muuhun kuin 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun suuryritykseen;
- b) muuhun kuin 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun suurkonsernin emoyritykseen;”.

## Tarkentava huomio HE-luonnoksessa (s. 7) esitettyihin vuosilukuihin

Esitämme tarkentavan huomion HE-luonnoksen jaksossa 3.2 Keskikokoiset ja suuryritykset perusteluteksteihin. Jaksossa esitetyn mukaan ”Kirjanpitolain muutoksen (laki 1249/2023) mukaisesti listaamattomat suuryritykset tulevat – pörssiyritysten ohella – kestävyysraportoinnin piiriin kestävyysraportointidirektiivin (2022/2464/EU) tarkoittamalla tavalla. Näiden velvollisuus kestävyysraportointiin alkaa vuonna 2027 koskien tilivuoden 2026 tietoja.”

Käsityksemme mukaan kirjanpitolain muutosta (21.12.2023/1249) koskevan muutossäädöksen voimaantulo- ja soveltamisosion 2) kohdan mukaan listaamattomat suuryritykset tulevat kestävyysraportoinnin piiriin 1 päivänä tammikuuta 2025 ja sen jälkeen alkavina tilikausina. Voimaantulosäännösten nojalla edellä kohdassa tulisi lukea ”Näiden velvollisuus kestävyysraportointiin alkaa vuonna 2026 koskien tilivuoden 2025 tietoja”.

Helsingissä 16. päivänä toukokuuta 2024

SUOMEN TILINTARKASTAJAT RY

Aleksi Martamo  
Hallituksen puheenjohtaja

Sanna Alakare  
Toiminnanjohtaja